

Podział przez wyodrębnienie - przewodnik po nowej formule podziału spółki

Czym jest podział przez wyodrębnienie?
Jakie są jego skutki? Czy i kiedy warto
realizować taki proces?

Szanowni Państwo,

We wrześniu 2023 r. weszła w życie istotna nowelizacja przepisów Kodeksu Spółek Handlowych. Przyzwyczajaliśmy się już do dużej zmienności przepisów związanych z prowadzeniem biznesu w Polsce, czego dowodzi chociażby sukcesywnie publikowany przez zespół Grant Thornton raport w postaci Barometru Prawa, czy też jakże częste różnego rodzaju alerty o kolejnych zmianach w prawie.

Tym razem, mowa jednak o zmianach w przepisach dotyczących procesów reorganizacyjnych, które w tak znaczący sposób nie były modyfikowane od ponad 20 lat, to jest od czasu uchwalenia Kodeksu Spółek Handlowych. Dotykamy zatem zmian w obszarze, który charakteryzuje się nadzwyczajną jak na polskie warunki stabilnością legislacyjną.

W ramach cyklu przewodników chcemy przybliżyć Państwu istotę i kluczowe elementy związane z realizacją procesów reorganizacyjnych w oparciu o nowe regulacje. W ramach tego materiału przybliżamy zupełnie nową jak na polskie realia formułę podziału spółki, to jest podział spółki przez wyodrębnienie. Co się w praktyce pod tym kryje? Jakie są konsekwencje realizacji takiego procesu? W jakich okolicznościach może być to atrakcyjne rozwiązanie?

Jest to oczekiwana od dawna zmiana rozszerzająca katalog procesów reorganizacyjnych. Jesteśmy przekonani, że dzięki niej, część dotychczas trudnych bądź w praktyce niemożliwych do przeprowadzenia reorganizacji stanie się możliwa do wdrożenia.

Mamy nadzieję, iż kilka minut poświęcone na lekturę przedmiotowego raportu zaowocuje zgromadzeniem cennych dla Państwa informacji pozwalających na wydzielanie części biznesu od odrębnego podmiotu prawnego, przyczyniając się tym samym do osiągnięcia dotychczas nieosiągalnych celów biznesowych.

Dostępne formy podziału spółki

Rzadko stosowane w praktyce:

Podział przez przejęcie

- Cały majątek spółki dzielonej zostaje przeniesiony na spółki już istniejące
- Spółka dzielona przestaje istnieć
- Wspólnicy spółki dzielonej uzyskują w zamian udziały/akcje spółek przejmujących

Podział przez zawiązanie nowych spółek

- Cały majątek spółki dzielonej zostaje przeniesiony na nowopowstałe spółki
- Spółka dzielona przestaje istnieć
- Wspólnicy spółki dzielonej uzyskują w zamian udziały/akcje nowopowstałych spółek

Podział przez przejęcie i zawiązanie nowej spółki

- Cały majątek spółki dzielonej zostaje przeniesiony zarówno na nowopowstałą spółkę/spółki oraz spółkę/spółki już istniejące
- Spółka dzielona przestaje istnieć
- Wspólnicy spółki dzielonej uzyskują w zamian udziały/akcje nowopowstałej spółki/spółek oraz spółki /spółek przejmujących

Najczęściej realizowany w praktyce:

Podział przez wydzielenie

- Część majątku spółki dzielonej zostaje przeniesiona na nowopowstałą spółkę albo spółkę już istniejącą
- Spółka dzielona zachowuje swój byt i dalej działa, lecz w ograniczonym zakresie
- Wspólnicy spółki dzielonej uzyskują w zamian udziały/akcje spółki/spółki przejmującej zachowując zwykle całość lub część udziałów/akcji spółki dzielonej

Nowa formuła od września 2023 r.:

Podział przez wyodrębnienie

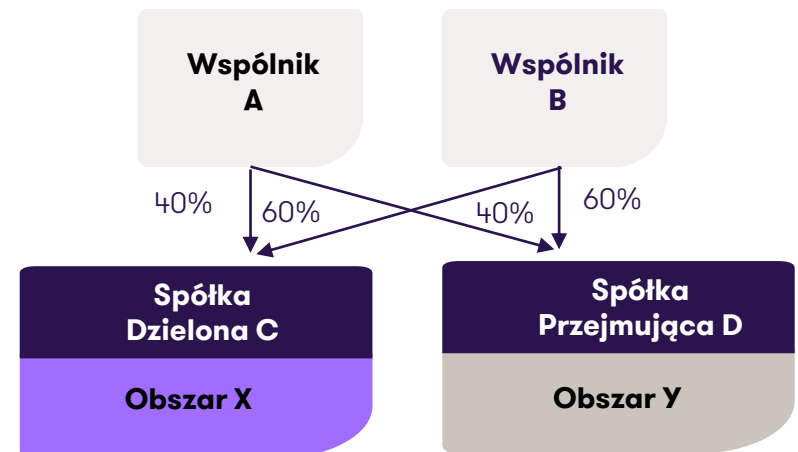
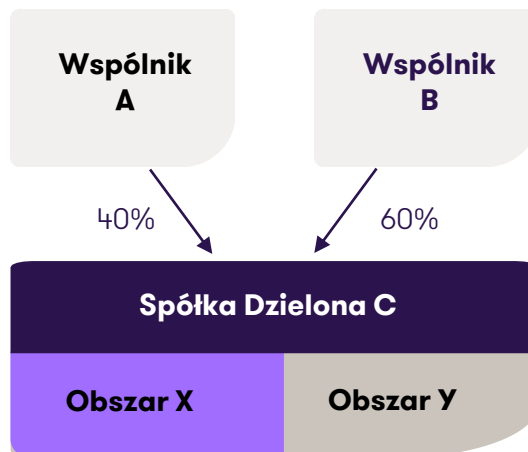
- Część majątku spółki dzielonej zostaje przeniesiona na nowopowstałą spółkę albo spółkę już istniejącą
- Spółka dzielona zachowuje swój byt i dalej działa, lecz w ograniczonym zakresie
- Wspólnicy spółki dzielonej nie uczestniczą w procesie; dodatkowe udziały/akcje spółki przejmującej, do której relokowana jest część biznesu, uzyskuje spółka dzielona

Podział przez wydzielenie – jak przebiega?

Dotychczas zdecydowanie najczęściej realizowano podział przez wydzielenie. Jego istotą jest wydzielenie ze spółki jedynie części działalności do odrębnej spółki, zwykle działającej już od dawna lub utworzonej krótko przed podziałem. Podział może być realizowany w dwóch formułach.

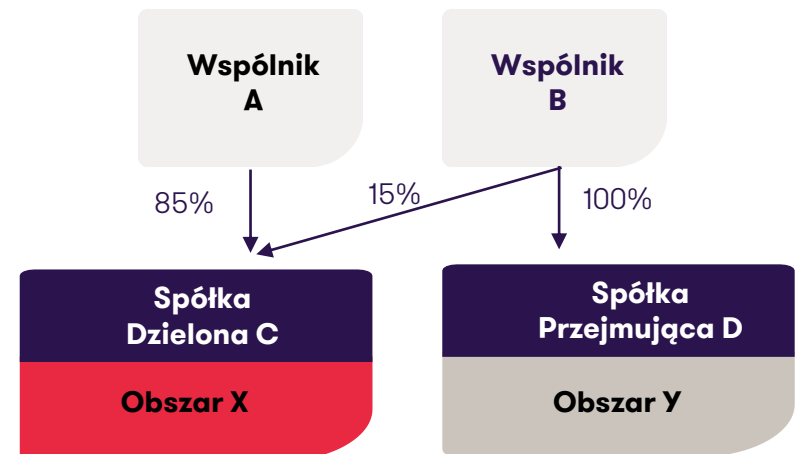
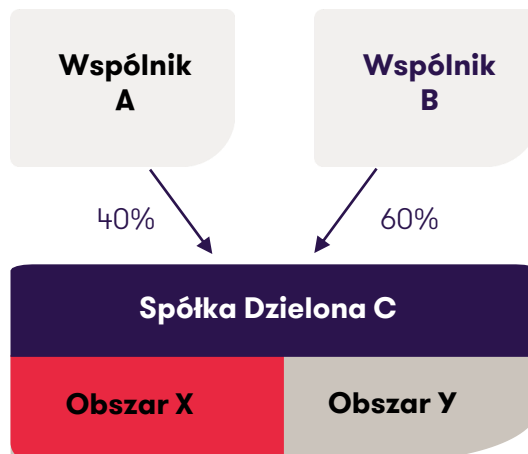
Formuła proporcjonalna

Każdy ze wspólników spółki dzielonej uczestniczy w podziale w takim samym stopniu

Formuła nieproporcjonalna

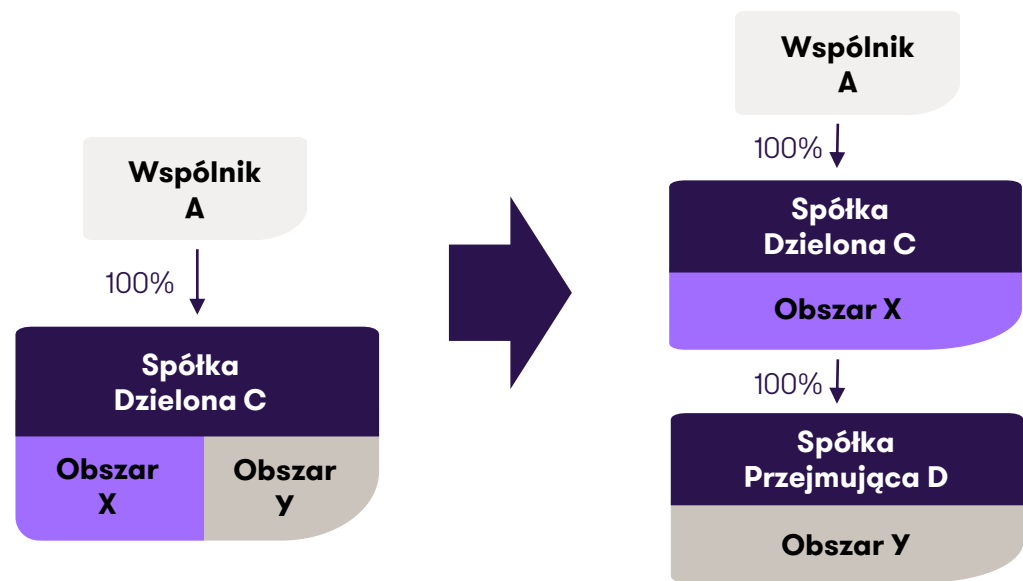
Podział prowadzi do zmiany w poziomie kontroli wspólników nad poszczególnymi częściami biznesu

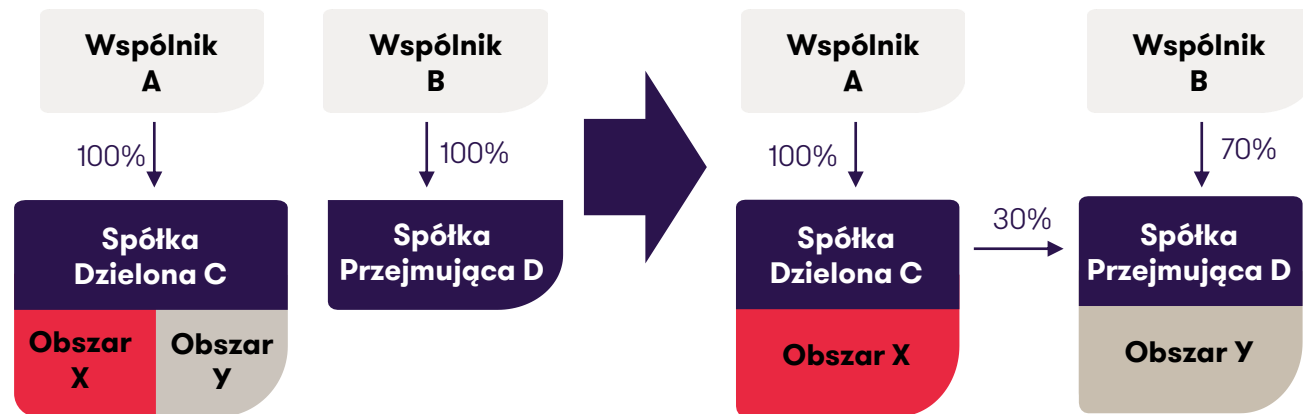
Podział przez wyodrębnienie – jak przebiega?

Istotą podziału przez wyodrębnienie jest wydzielenie części biznesu do odrębnej spółki (podobnie jak przy podziale przez wydzielenie), ale wynagrodzenie z tego tytułu w postaci udziałów/akcji spółki przejmującej nie trafia do wspólnika spółki dzielonej lecz do samej spółki dzielonej.

Przykład 1

Przykład 2

Podział przez wyodrębnienie

prowadzi zatem do takich samych zmian w strukturze własnościowej jak aport części przedsiębiorstwa. Wartość spółki dzielonej nie ulega zmianie. Jednakże, w zamian za części prowadzonego biznesu spółka dzielona uzyskuje udziały/akcje spółki. Mogą to być udziały/akcje spółki w 100% zależnej (przykład 1) albo spółki, w którą spółka dzielona dotychczas w ogóle nie była zaangażowana (przykład 2).

UWAGA! Jedną z nowości jest możliwość przeprowadzenia podziału w wymiarze transgranicznym. Spółka zagraniczna może dokonać podziału wydzielając część biznesu do polskiej spółki, co może być szczególnie atrakcyjne dla zagranicznych spółek posiadających w Polsce swój oddział. Ponadto, polska spółka dzielona może wydzielić część swojego biznesu do spółki zarejestrowanej w innym kraju, co dotychczas nie było możliwe.

Procedura podziału przez wyodrębnienie

Kluczowe etapy podziału przez wyodrębnienie

Prace koncepcyjne służące podjęciu optymalnych i ostatecznych decyzji o realizacji podziału, jego strukturze, parametrach i terminie.

Szczegółowe **prace analityczne i przygotowawcze** m.in. na płaszczyźnie prawnej (umowy, koncesje, decyzje administracyjne, grunty rolne itp.), pracowniczej (związki zawodowe, ZPCHR, ZFŚS, regulacje wewnętrzne itp.), podatkowej (kwestie dot. tzw. ZCP, warunki neutralności podatkowej), bilansowe (symulacje sprawozdań finansowych), organizacyjnej (procesy wewnętrzne, funkcje wsparcia, struktury organizacyjne, systemy wewnętrzne).

Sporządzenie **aktualnych bilansów** spółek i niekiedy również wycen.

Opracowanie dokumentacji procesu, w tym planu podziału.

Publikacja **planu** podziału i **zawiadomienia** wspólników.

Podjęcie odpowiednich uchwał i realizacja pakietu innych czynności formalnych.

Rejestracja podziału przez sąd rejestrowy.

Pakiet formalnych i organizacyjnych **czynności post transakcyjnych**.

Karolina Kulińska-Polak

Radca Prawny
Senior Associate

Procedura podziału przez wyodrębnienie nie różni się znacząco od innych trybów podziału. Ze względu na pewne uproszczenia, które prawodawca przewidział również dla podziałów przez wyodrębnienie, w szczególności brak obowiązku badania planu podziału przez biegłego, procedura podziału przez wyodrębnienie może być niekiedy nawet krótsza niż standardowy proces podziału. Przy odpowiednim zaplanowaniu prac podział spółki może zostać przeprowadzony w 3-4 miesiące, choć bywają też procesy, które ze względu na różne czynniki inne niż proceduralne trwają znacznie dłużej.

Podział przez wyodrębnienie – skutki podatkowe

Podziały spółek, w tym podziały przez wyodrębnienie, mogą być procesami neutralnymi podatkowo, które nie skutkują jakimikolwiek obciążeniami podatkowymi na gruncie PIT, CIT, VAT, PCC jak i podatków lokalnych.

Jest to warunkowane jednak szeregiem czynników, a wśród nich należy wyróżnić:

- Istnienie zorganizowanych części przedsiębiorstw (w zakresie części wydzielanych jak i pozostających w spółce dzielonej),
- Odpowiednie uzasadnienie ekonomiczne dla realizowanego procesu,
- Zachowanie odpowiednich – z założenia rynkowych – parametrów procesu,
- Odpowiednia historia spółki dzielonej i jej udział w innych procesach reorganizacyjnych w przeszłości.

Natalia Kamińska-Kubiak

Doradca Podatkowy
Menedżer

Docelowo skutki podatkowe podziału przez wyodrębnienie, w tym warunki neutralności powinny być analogiczne lub nawet nieco węższe niż przy innych formach podziału spółek. Na ten moment nie wszystko wydaje się jednak jasne i pierwsze podmioty decydujące się na podział przez wyodrębnienie będą musiały przeprowadzać ten proces przy akceptacji pewnej niepewności i ryzyk, bądź będą uzależniały jego finalizację chociażby od uzyskania odpowiednich interpretacji indywidualnych.

Wprowadzenie podziału przez wyodrębnienie wymagało modyfikacji w regulacjach podatkowych. Wiele wskazuje na to, iż intencją ustawodawcy było utrzymanie możliwości przeprowadzenia procesu podziału przez wyodrębnienie w sposób neutralny podatkowo, przy zachowaniu podobnych warunków, jak w innych formułach podziałów spółek. W kilku istotnych regulacjach przepisy nie zostały jednak odpowiednio dostosowane, przez co nie można być jeszcze pewnym, czy w ogóle a jeśli tak to w jaki sposób mają one mieć zastosowanie.

Nowe rozwiązanie atrakcyjną alternatywą dla aportu

Jedną z najczęstszych przyczyn podziałów spółek oraz transakcji aportowych jest chęć dywersyfikacji ryzyka, w tym dążenie do oddzielenia bardziej ryzykownych obszarów działalności od tych, które charakteryzują się większą stabilnością i bezpieczeństwem. Genezą mogą być również potrzeby związane z pozyskaniem finansowania, realizacją wspólnych przedsięwzięć z innymi podmiotami, większą przejrzystością struktury i przepływów finansowych, zmianami na płaszczyźnie zarządczej, czy też zwyczajnie jest to naturalny efekt rozwoju poszczególnych obszarów biznesowych.

Chcąc wyodrębnić część biznesu z danej spółki, zachowując jednak nad nim kontrolę, dotychczas trzeba było kierować uwagę w stronę transakcji aportowych. Tymczasem, z uwagi na brak zasady sukcesji towarzyszącej aportom, nie zawsze było to rozwiązanie opłacalne i możliwe do wdrożenia. Rozwiązaniem minimalizującym ograniczenia napotykane przy realizacji transakcji aportowych może być nowy sposób podziału, jakim jest podział przez wyodrębnienie.

Kluczową różnicą pomiędzy aportem a podziałem spółki przez wyodrębnienie stanowi bowiem kwestia przejścia praw i obowiązków. W przypadku podziału spółki przez wyodrębnienie mamy do czynienia z częściową sukcesją uniwersalną, której tak bardzo brakuje przy aportach. Sprawia to, że przeprowadzenie aportu bywa znacznie utrudnione, a niekiedy jest wręcz niemożliwe. Przede wszystkim wspomniane trudności dotyczyły tych przedsiębiorców, którzy posiadali decyzje administracyjne, licencje, koncesje, czy też umowy, których przeniesienie z różnych względów było kłopotliwe.

W konsekwencji, jesteśmy przekonani, że podział przez wyodrębnienie stanie się w wielu sytuacjach atrakcyjną alternatywą dla tradycyjnego aportu i z pewnością daje to nowe możliwości w zakresie reorganizacji biznesu. Przedsiębiorcy, którzy dotychczas zastanawiali się nad przeniesieniem aportem ZCP do innej spółki w ramach grupy kapitałowej, a zrezygnowali z takiej operacji ze względu na kwestie dotyczące braku sukcesji, bez wątpienia powinni rozważyć proces podziału przez wyodrębnienie, który może stanowić remedium na wcześniejsze bolączki.

Grzegorz Szysz

Radca prawny

Doradca podatkowy

Partner

Jak możemy pomóc?

Podziały spółek są częstym elementem procesów reorganizacji przedsiębiorstw. Wspieramy w przygotowaniu i wdrożeniu krok po kroku danego scenariusza reorganizacji.

Zakres wsparcia:

- **Ocena** bieżącej sytuacji oraz efektywności potencjalnej reorganizacji, w tym identyfikacja celów, które mają zostać osiągnięte w związku z reorganizacją.
- **Opracowanie** możliwych do wdrożenia scenariuszy reorganizacji w celu osiągnięcia założonych celów procesu.
- **Doradztwo w wyborze optymalnego scenariusza reorganizacji.** Po poznaniu działalności Klienta, jego faktycznych potrzeb biznesowych, podatkowych i prawnych, rekomendujemy najbardziej optymalny scenariusz reorganizacji.
- **Identyfikacja** wszelkich skutków prawnych, podatkowych i księgowych związanych z połączeniem spółek lub podziałem spółki.
- **Przygotowanie dokumentów** związanych z realizacją danego scenariusza reorganizacji, m.in.. szczególności planu połączenia, planu podziału, uchwał organów spółek, niezbędnych zawiadomień i wniosków.
- **Przygotowanie niezbędnych wycen.** Procesy reorganizacji mogą wymagać przygotowania wyceny np. wartości spółki. Jeszcze przed wdrożeniem reorganizacji doradzamy, czy przygotowanie wyceny będzie w danym scenariuszu potrzebne.
- **Badanie planu połączenia lub planu podziału.** Przeprowadzone przez biegłego rewidenta
- **Wsparcie** w kontaktach z urzędami, sądami, instytucjami finansującymi, kontrahentami i pracownikami w związku wdrażanym procesem reorganizacji. Koordynacja i nadzór nad wszystkimi działaniami realizowanymi w związku z reorganizacją.
- **Bieżące doradztwo** prawne, podatkowe i księgowe związane z realizowanymi działaniami, w tym również po zakończeniu procesu reorganizacji.

Proces realizacji:

- **Krok 1**
Analiza spółki, poznanie potrzeb Klienta i zaplanowanie procesu
- **Krok 2**
Wdrożenie reorganizacji
- **Krok 3**
Bieżące konsultacje w trakcie wdrożenia procesu oraz po nim

Zespół prawników, biegłych rewidentów, doradców podatkowych oraz finansistów, tworzony jest adekwatnie do wyzwań związanych z danym procesem.

Potrzebujesz wsparcia? Masz pytania? Jesteśmy do dyspozycji

Grzegorz Szysz

Partner, Radca Prawny,
Doradca Podatkowy
Kancelaria Prawna
Grant Thornton

T +48 661 530 233

E Grzegorz.Szysz@pl.gt.com

Karolina Kulińska-Polak

Radca Prawny, Senior Associate
Kancelaria Prawna
Grant Thornton

T +48 723 777 993

E Karolina.Kulinska-Polak@pl.gt.com

Natalia Kamińska-Kubiak

Menedżer, Doradca Podatkowy
Kancelaria Prawna
Grant Thornton

T +48 661 538 553

E Natalia.Kaminska@pl.gt.com

Karolina Idziak

Junior Associate
Kancelaria Prawna
Grant Thornton

T +48 885 887 294

E Karolina.Idziak@pl.gt.com

Grant Thornton to jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie, obecna w 140 krajach i zatrudniająca ponad 62 tys. pracowników. W Polsce działamy od 30 lat. Zespół 1000 pracowników wspiera naszych klientów w obszarach takich jak audyt, doradztwo podatkowe, doradztwo prawne, doradztwo transakcyjne czy outsourcing płac i kadr oraz outsourcing księgowości.